

наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 30 травня 2019 р.). Тернопіль: Крок, 2019. С. 150–152.

Чудовська В.А.

к.е.н., старший дослідник

Інститут інноваційної освіти

Київський національний університет

будівництва і архітектури

м. Київ

ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Сьогодні велике значення в нашій країні має надаватись муніципальному управлінню як одному з провідних напрямків реформування та подальшого розвитку вітчизняної економіки. Це потребує перегляду існуючої парадигми управління територіями. Серед базових напрямів в теорії управління економічним розвитком територіальних систем варто виділити саме парадигму просторового розвитку територій, що ґрунтується на основі пошуку найбільш оптимального розміщення продуктивних сил з точки зору соціальних, економічних та екологічних аспектів. А просторове планування є каталізатором для розвитку містобудівної, земельної, природоохоронної сфери.

Першочерговою ціллю розвитку кожної територіальної громади є зростання рівня життя народонаселення, чого можливо досягнути шляхом активізації інвестиційної складової, створення нового простору, забезпечення конкурентоспроможних виробництв із високопрофесійним персоналом, комплексне житлове і соціальне будівництво тощо. Ключовою стратегічною документацією розвитку територіальних громад нині є безпосередньо їх стратегія розвитку, а також план (програма) соціально-економічного зростання. Водночас цій документації притаманні суттєві недоліки, зокрема відсутність відповідних механізмів та організаційних схем вбудовування регіональних інвестиційних проєктів у сценарії досягнення стратегічних цілей і задач.

На наш погляд, вкрай вагомими аспектами є взаємозв'язок та інтеграція пріоритетів системи прогностичних і програмних документів соціально-економічного розвитку територіальних громад з просторовими планами розвитку території. Зокрема, згідно із Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» територіальні громади самостійно визначають

підходи до просторового планування своєї території. Проте, вельми вагомим аспектом наразі є застосування інтегрального підходу у процесі просторового планування, що виступає одним з визначальних інструментів сталого розвитку територіальних громад. Цей підхід надасть змогу забезпечити системне уявлення про сталий розвиток громади, визначити та розкрити її потреби, а також узгодити інтереси її громади та окремих її представників у процесі розроблення стратегічної документації та схем планування території. Інноваційна складова просторового планування сталого розвитку територіальних громад передбачає географічну інтерпретацію, передусім, інвестиційної політики цієї громади з огляду на соціально-економічні та екологічні особливості даної території.

Так, стратегія розвитку територіальних громад дає змогу оптимальної реалізації не лише природно-ресурсного потенціалу визначеної території, а й її зовнішньоекономічного потенціалу, шляхом формування своїх ринкових ніш в міжрегіональному поділі праці на основі виробничої чи іншої спеціалізації. Водночас, інвестори бажають використовувати місцевий потенціал з позиції забезпечення власної максимальної вигоди. У цьому аспекті досягнення стратегічних цілей і задач економічного розвитку сприяє реалізації визначених місцевих локальних інвестиційних проєктів, де відображаються максимально узгоджені та збалансовані інтереси приватного бізнесу й держави. Однак з іншої сторони, неодноразово територіальні громади, конкуруючи між собою за інвестиційні потоки, залучають інвесторів з будь-якими проєктами, які подекуди суперечать економічній спеціалізації та стратегічним напрямам розвитку громади [1]. Пріміром, в межах територіальних громад, що володіють високим рекреаційним потенціалом, можуть розміщуватися промислові підприємства з небезпечними для довкілля виробництвами, суттєво порушуючи екологічний баланс території та, своєю чергою, перешкоджаючи залученню відпочиваючих.

Таким чином, просторове планування, будучи інноваційним інструментом забезпечення сталого розвитку територіальних громад повинно набути ознак ґрунтовнішого та більш комплексного процесу, аніж лише передбачати територіальне розміщення та регулювання землекористування, адже воно торкається розбіжностей і протиріч, які існують у політиці, що здійснюється у різних секторах, як-от суперечки між економічною, екологічною та соціальною політикою. В аспекті системи територіального розвитку, запровадження принципів просторового планування у структуру стратегії розвитку надає змогу визначити основні пріоритети цього процесу, а також ранжирування об'єктів очікуваних інвестиційних проєктів згідно їх функціонального призначення. Тож, застосування інструменту просторового планування забезпечує інтегрованість функціональних соціаль-

но-економічних властивостей очікуваного об'єкта інвестування із особливостями його просторово-територіальної локалізації. Водночас, створення таких перспективних зон інвестування надасть змогу інвесторові володіти системним відображенням території та, відповідно, сформувавши уявлення про комплексний розвиток громади.

Просторове планування територіального розвитку обов'язково має реалізовуватися у взаємодії із системою земельного кадастру, оскільки передбачає формування нової структури землекористування. Неспроможність виразити існуючу структуру землекористування нерідко спричиняє затримки чи навіть провали програм розвитку територіальних громад. В цілому, схеми планування території передбачають відображення пропонуваної моделі просторового розвитку та сприяють координації впливу галузевих стратегій.

Список використаних джерел

3. Шкуратов О.І. Інноваційні аспекти просторового планування стало-го розвитку об'єднаних територіальних громад // Інноваційні технології та інтенсифікація розвитку національного виробництва: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 30 травня 2019 р.). Тернопіль: Крок, 2019. С. 150–152.

Шкуратов О.І.

д.е.н., проф.

Національний авіаційний університет

м. Київ

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ТЕХНОЛОГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

В процесі поступового формування національної інноваційної системи вітчизняної економіки виникає оптимальний баланс між її основними складовими, що базуються на інноваційній інфраструктурі: середовищем, що формує знання та наукову продукцію, підприємницьким сектором, а також механізмами трансферу технологій. Нині сформований початковий базис для створення наукових парків, центрів колективного користування науковим обладнанням, бізнес-інкубаторів, центрів трансферу технологій, інноваційних кластерів та особливих економічних зон, орієнтованих на технологічний розвиток. Однак, наразі система організації технологічного розвитку економіки, поки не відповідає своєму призначенню, яке полягає в забезпеченні масштабного створення та впровадження